

Sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt
propter regnum dei. qui potest capere copiat. De
ipso castrare est castitati consecrare. Ca-
stitas autem tres gradus complectitur videlicet
conugalitatis vidualitatis ac virgin-
tatis. Qui istis tribus gradibus non fuerit
inuentus non mundus reputabitur si mundus
et talis aula dei mundissima non potest
introire. Nichil enim cognatum introibit
in illa sicut dicitur sapi. vii. De hoc non
per viam dei quam ihesus docet est via iusticie
Hanc viam docet ubi dicit. Reddite qui sunt
cesaris cesari et qui sunt dei deo. Per ce-
sarem intelligitur omnis homo cuiuscuque sit co-
dictio vel officium vel dignitas. Via igitur
iusticie in hijs duobus consistit ut
videlicet ea que sunt hominum hominibus persoluantur
et que dei deo reddantur. Ad primum inui-
tat nos apostolus ad rom. xiii. Reddite om-
nibus debita cui tributum tributum cui vesti-
gal vestigal. cui timorem timorem cui hono-
rem honorem. Dicit etiam augustinus. Non dicitur
panem restituat ablatum. Debetur enim ec-
clesie reddere que dei sunt videlicet omnium posses-
sionum nostrarum decimam et corpus et animam
Ipsa enim nobis possessiones temporales sua
largitate donauit et ipse nobis animam in-
spirauit. De quarto non quod dicit dominus non
esse cura de aliquo quod videlicet non re-
spiciat personam hominum. Non enim propter abu-
dantiam temporalem vel potentiam secularem
dat aliam hominum eo facilius vel gratius
in presentia vel gloria in futuro. imo pau-
paulo aliam et humili eo facilius elar-
git. Unde ipse dicit ysa. lvi. Ad quem
respiciam nisi ad pauperculam et contritum
spiritum et tremetem sermones meos. Roga-
tur ergo dominum ut sic doctrinam suam exequi-
mur quantum ad claritatem vultus eius
peruenire mereamur. Quod nobis agere.

De sancta trinitate. Sermo. lxxviij.

Est puer unus hic qui habet
quinque panes ordeaceos et du-
os pisces. Quatuor sunt hic nota-
da. Primum est quid per puerum qui quinque
panes et duos pisces habuit intelli-
gat. Secundum est quid per ipsos quinque pa-
nes et duos pisces exprimat. Tercium
est que sint quinque milia hominum que ex pa-
nibus et piscium fractione sciata legun-
tur. Quartum est qui sint duodecim
apostoli qui ex eisde panibus et pi-
sibus colligunt. De primo nota-
tur quod per puerum istum dei filius intelli-
gitur. Ipse enim est puer ille de quo dicitur
ysa. xi. Vitulus et leo et ovis simul
morabuntur et puer puulus minabitur
eos. Per vitulum qui olim domino imo-
lari solebat intelliguntur boni christiani
carnis lasciuia propter dominum in semet
ipsis mortificantes. Per leonem qui
fortis est et robustus notatur dyabo-
lo et peccatis strenue repugnantes. Per
ouem quod est animal simplex et pa-
ciens significatur aduersa huius mun-
di propter deum patienter et humiliter
tolerantes. Hos itaque puer ihesus
virga sue benignitatis minatur ad pa-
scua paradisi domini. De secundo nota-
tur quod per quinque panes ordeaceos et duos
pisces septem intelliguntur que dominus
propter salutem nostram fecit in mundo
per que etiam non tantum quinque mili-
a hominum immo incomparabiliter plus
quam decies centena milia hominum re-
fecit et sciavit in hoc mundo. Et bene pa-
nes isti dicuntur ordeacei fuisse. Ordeum
quippe acutius et pungitius habet aristas
Ita certe et ihesus quicquid prelatum fuit

lxxviij

hūanā naturā patiebāt aculeos qñ
hos panes amistrabāt huic mundo
Prim⁹ igit panis fuit fm carnē mū
di ingressio. **S**ec⁹ fuit mlti laboris
i mūdo p̄fessio. **T**erc⁹ fuit salutaris
p̄dicatō. **Q**uart⁹ fuit fidel orō. **Q**ui
tus fuit in cruce sui corpis imolatio.
Duo pisces sūt cōsolatōia r̄urrectio
et dulcis in celū ascēsiō. **I**n istis qñ
qz panibz et duobz piscibz totus mū
dus sufficiētissimā inuēit refectiōē
De istis paibz d̄t eccl̄e. xxxi. **S**plen
did in panibus b̄ndicēt labia mltōz
Mē em labia vniūsoz d̄nt b̄ndicare
ihs q se p pietatē valde splēdidum
ōndit in exhibitiōe panū istoz. **P**ri
mus igit panis quē dñs dedit huic
mūdo fuit mūdi hui⁹ corpis igres
siō. **P**asitas em ihs mirabilē refi
cit et cōsolat quēlibz xpianū. **I**n na
tiuitate itaqz panis ille āgeloz qui
decoctus fuerat igne spūs sci in cli
bano v̄ginalis vteri repositus fuit i
p̄sepio et hoc in bethleem que dom⁹
panis interpretat ut videlicet quis sa
melius accurrēt et v̄scēt ex eo. **T**ri
a deniqz circa xpi natiuitatem speci
aliter sūt intuenda. videlicet eximia
humilitas. multa paupertas. et igēs
asperitas. **N**onne fuit eximia huili
tas q natiuitatē suā celebrari volu
it in stabulo cū nasci poterat si volu
isset in ipiali palatō. **C**ōfundant̄ er
go qui litigāt de excelsiōibz locis ha
bendis in choro vel in ec̄ys. **N**onne
eciā multa paupertas fuit ibi vbi vix
go cū pepiss; filiū suū p̄mogenitū pā
nis eum inuoluit vili bz ut d̄t glō. et
sic in p̄sepiū eū redimauit. **C**onfun
dantur ergo qui tā solliciti sūt ut p̄

clois ac delicatis pānis corpus suū
vestiant cito a v̄mbz in tumulto cor
rodendū. **I**ngēs eciā asperitas accurrē
ad natiuitatē xpi. **C**or. p⁹ em xpi te
nerimū vili bz pānis et foris eci
am duris inuoluit. et sic sup faum
tinnis molle tā tenerimo corpi repo
nit. **O**ctauo eciā die circūcidit q cir
cūcisio fuit puulo nō puū martiriū.
Crucescant igit qui corpori suo cito
in cinerē reuerturo tantū p̄parant
cōmodū ut eciā molles culitras re
putēt sibi minis esse duras. **S**ec⁹
panis ē multi laboris in hoc mundo
p̄fessio. **I**ste panis similiter frāgen
dus est in tria. **T**riplex em fuit la
bor xpi p̄cipali. **L**aborauit em fa
mē et sitim q plurics patiēdo. **L**abo
uit fatigatiōes ac lassitudines in iti
nere sustinēdo. **L**aborauit eciā imāz
graues calūpnias ac insidias p̄fē
do. **Q** dñs famem passus fuit testat
mat. h. iij. **C**um ieiunasset inq̄t ihs
xl. diebz et xl. noctibz postea esurit.
Et eciā mat. xi. **A**ltera die cū exiret de
bethania esurit. **D**e siti em dñs dicit
ioh. iij. **Q** ihs sitiens dixit ad mu
lierem. da michi bibere. **Q** eciā lassi
tudines et fatigationes in itinere su
stinuisset dicit ic h̄ams quarto. **I**he
sus fatigatus ex itinere sedebat sic
super fontem. **I**psē eciā dicit in psal
mo. **C**uauri in siti. **D**ominus eciā
pertulit graues insidias ac calump
nias iudeorum. **I**psi enim observa
bant eum et temptabant et sepe ca
pere laborabant. **U**nde dicit luc̄s
vice simo. **H**acerdotes et scribe ob
seruantes insidiatores miserūt qui
se iustos simularent ut caprent

eū in p̄monē et tradēdēt eū p̄cipa
tui et p̄tati p̄fidis. **Oēs** ergo q̄ fame
et siti cruciāt et q̄ in itinē fatigantur
nec nō et q̄ p̄ malicias hoīm p̄turbā
tur si panē istū bñ masticauerint si
ne dubio in suis laboribz cōfortabūt
Tercius panis ē salutaris p̄dicacō.
Pñ de lu. viij. **I**ter faciebat ih̄s p̄ ci
uitates et castella p̄dicās et euāge
lizās v̄bū dei. **Dicit** etiā mat. iij. **Cir**
cūbat ih̄s totā galilā docēs in sy
nagogis eoz et p̄dicās euāgelia ver
bi dei et sanās oēm languorē et om
nē infirmitatē in p̄lō. **P**redicacō ve
ro dñi licz multiplex fuerit. maxime
tū cōsistit in quatuor. **E**t hec sūt q̄tu
or fusta panis hui⁹. **D**ocebat em̄
hoies a p̄cis recedē. **I**te docuit eos
caste pie et iuste viuē. **D**ocuit etiā
eos regnū dei appetē necnō et infernū
supplicia fugē. **D**e p̄mo de math. iij.
Cepit ih̄s p̄dicacō et dicē. p̄māz agite
ap̄m̄q̄bit em̄ regnū celoz. **N**e vero
a p̄cis recedit q̄ p̄māz agit. **P**eni
tere em̄ ē ut ait aug⁹. **A**n̄cta desle
et desle da nō cōmittē. **S**ecdo docuit
nos caste viuē et pie viuē. **D**e casti
tate de math. v. **A**udistis qz dñm ē
antiquis nō mechatēris. **E**go autē
dico vobis qm̄ ois qui viderit mutie
rē ad cōcupiscēdū cā iā mechatēris ē
eam in corde suo. **Dicit** etiā dñs lu. x
ij. **S**ine lūbi v̄r p̄incti p̄ cōtinēciā
videlicet et castitatē. **D**e iusticia de
lu. vi. **p**ut vultis qz faciāt hoies vo
bis et vs facite illis similiē. **D**e pie
tate ibid. **D**iligite inimicos v̄ros et
bñfacite et mutuum date nichil inde
spēcātes et erit merces v̄rā multa
et eritis filij altissimi quia ip̄e benig

nus ē sup̄ ingratos et malos. **T**ercio
docet nos regnū celoz appetere. **Nñ**
de math. vi. **N**olite thesaurizare vo
bis in terra vbi erugo et tinea demo
liat. vbi fures effodiūt et furantur
Thesaurizate vobis thesauros in ce
lo vbi nec erugo nec tinea demolit.
et vbi fures nō effodiūt nec furant
Vbi em̄ ē thesaurus tuus ibi ē et cō
tuum. **M**onet igit nos dñs regnū dei
appetere vbi nec erugo sup̄bie nec ti
nea inuidie neqz fur etiā auaricie
sūmū bonū p̄t auferre. **Q**uarto do
cet nos inferni supplicia fugē dicēs.
math. xij. **M**ittet filij hois āgelos
suos et colligent de regno eius oīa
scādala et eos qui faciūt iniquitatē et
mittet eos in caminū ignis ibi erit
fletus et stridor dentium. **T**ūc iusti ful
gebūt sicut sol in regno p̄ris. qui hz
aures audiendi audiat. q. d. **S**ua
deo vobis ne aliam scādālū. i. occasio
p̄ci existatis nec etiā iniquitatē ali
quā faciatis ne videlicet in caminū
ignis. i. in infernū mittamini. ibiqz fletū
et stridorē dentium patiamini. h̄ pot⁹ i ce
lo claritatē solis assequimini. **Q**uare⁹
panis ē fidelis oracō. **D**e hac orōne
et ioh. xvij. **S**ubleuatis oculis ih̄s
in celū dixit. **P**̄ scē sua eos in noīe
tuo q̄s dedisti michi ut sint vnū si
cut et nos. nō rogo ut tollas eos de
mūdo sed ut fues eos a malo scifica
eos in veritate. **N**on p̄ eis aut rogo
tū. h̄ et p̄ eis qui credituri sūt p̄ ver
ba eoz in me ut om̄s vnū sint sicut
tu p̄ in me et ego in te et ut ip̄i in no
bis vnū sint. **P**̄ v̄lo q̄s dedisti m̄
ut vbi sum et illi sint mecū ut videāt
claritatem meam quā dedisti michi.

Nota q̄ quatuor petit hic ihs orās
ad patrē suū. **Primū** ē ut in unitate
caritatis et fidei congregemur ut vide
licet sit vna fides nob̄ et vnū cor in
dño. **Secūdm** ē ut ab oī malo consue
mur. **Terciū** ē ut in bono p̄ficiamur.
Quartū ut suā claritatē videamus
Quis nō p̄stebit et nō solabit ex
hoc q̄ dñs tā fidelit̄ p̄ p̄fiamis suis
orat. **De confortatori** ē pais iste. **Quī**
tus pais ē ip̄s xpi in ara crucis im
molatō. **Iste** etiā frāgēd⁹ ē in tā fru
sta. **Cōsidera** q̄ppe debet i ihu i ara
crucis imolacōne. **Sūmā** patiēciā. **mi**
rā beiuolēciā. **a** imitabile sapiētiā
Sūmā patiēciā cōdit ibi ubi dixit
ad patrē **lu. xiiij.** **P̄** ditte illis nō em̄
sciūt qd̄ faciūt. **mirā** beiuolēciā mā
festauit qū latroni padisū apuit. **di**
cēs ad eū. **lu. xiiij.** **Amē** dico tibi ho
die meū eris i padiso. **Beiuolēciā**
etiā suā p̄ hoc declarauit q̄ mēz plo
rātē v̄gim discipulo p̄mēdauit ita
dicēs. **ioh. xij.** **Ere** mē tua. **a** ex illa
hora accepit eā discipul⁹ in suā sub
audi aurā. **Imitabile** sapiēciā cōdit
dicēs ad patrē. **lu. xiiij.** **P̄** in mā
tuas p̄mēdo spm̄ meū. **In** hac sapia
dñm imitari debet ut videlicet corp⁹
nr̄m et aīaz et q̄cūqz habem⁹ deo p̄i
oī hoī fidelit̄ recōmēdem⁹. **O** q̄ felix
ē ille q̄ panē istū utpote nr̄a aīa iugi
ter h̄z repositum in mēsa cordis sui.
Duo pisces sūt p̄solatoria r̄urrectio
et dulcis ad celos ascēsiō. **Discipuli**
q̄ppe q̄ ex morte dñi fuerāt cōstati.
m̄ro mō ex ip̄ius r̄urrectione cōso
lati fuerūt. **Vñ** **de io. xx.** **Gaui** sūt
discipuli viso dño. **Vidētes** etiā eū tē
in celū. **p̄re** cordis dulcedie iubilauē

rūt et in ih̄lm cū magno gaudio re
dierūt. **sicut** testat̄ **lu. xiiij.** **Isti** etiā
duo pisces mirabiliter nos p̄solāt. **Cer**
tissimē q̄ppe scire debet⁹ q̄ si xpm̄ fuerit⁹
imitati q̄ videlicet corpa nr̄a i die iu
dicij r̄suscitabūt in glām xpm̄qz se
quēt in requiē sempit̄nā. **De** tō
nō q̄ p̄ q̄nqz milia hoīm notant̄ i li
qui oēs q̄nqz sensus suos int̄iōis si
ue ext̄iores cōtūt ad fuiciū xpi. **Le**
git em̄ q̄ illa q̄nqz milia hoīm seu
ta fuerāt dñm. **alias** forsitan nō fu
isset ab eo r̄fecta. **Ois** igit q̄ seuit⁹
fuerit dñm sufficētē iueniet r̄fectio
nē in panibus et piscibz memoratis
De q̄rto nō. q̄ p̄ duodecā cophios
frāgmetōz intelligūt duodecā gaudi
a q̄ inueniēt in p̄ia de mēsa gr̄e ad
mēsā gl̄e tr̄sēutes. **Primū** ē gau
diū qd̄ hēbit hō ex fruicōe gl̄osissime
trinitatis. **Secūdm** ē qd̄ hēbit ex v̄sio
ne dulcissime hūanitatis. **Terciū** qd̄
hēbit ex intuitu illi⁹ v̄gis q̄ ē mē pie
tatis. **Quartū** ē qd̄ dabit hō in aīe
sue bāficacōe. **Quintū** ē qd̄ addit ei in
corpis glorificacōne. **Alia** septē gau
dia sūt q̄ hēbit et assequet hō ex soci
etate āgeloz p̄iarchoz p̄ph̄az apo
stoloz martirū cōfessoz et virginū
Rogate ergo dñm ut sic p̄ eū susten
temur in tr̄is ut ad ip̄m mereamur
p̄tingere in celis. **Qd̄** nobis presta
re dignetur **cc.**

Explicit hic prima pars s̄mēti de
tempe s̄is alberti de o. die p̄dicatōz

